

'เวียงหน้าคุ้มแก้ว' ภูมิสถานหอคำแห่งนครเชียงใหม่

19



เจ้ากาวิละ



หอคำเชียงใหม่



อาคารในเรือนจำ

'เวียงหน้าคุ้มแก้ว' ภูมิสถานหอคำแห่งนครเชียงใหม่



เรือนจำมณฑลพายัพในอดีต



ชุดตรวจร่องรอยเวียงแก้ว



อธิบดีกรมศิลปากรตรวจพื้นที่



บริเวณการขุดตรวจ



สายกลาง จินดาสุ นักโบราณคดี



โดย : พลาดิษฐ์ สิทธิธัญกิจ

Paladisai@siamrecorder.com

การเกิดขึ้นตั้งใหม่และเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นทุกแห่งที่มีอำนาจ อาทิตย์นี้ได้ตามหา "เวียงแก้ว" ภูมิสถานที่น่าสนใจไปกับ คุณสายกลาง จินดาสุ นักโบราณคดีคนเก่งของเมืองเชียงใหม่ ถึงการขุดตรวจพื้นที่เรือนจำเก่าของเมืองเชียงใหม่ และการพัฒนาพื้นที่ให้มีประโยชน์ ซึ่งมีการคิดอ่านกันหลากหลายไปตามตาเห็นและงบประมาณ แต่สิ่งที่

พบหลังการขุดตรวจสำรวจข้อมูลภายหลังของกรมศิลปากรโดย หน่วยศิลปากรที่ ๘ นี้แหละที่ทำให้มีเรื่องราวที่ตาไม่เห็นจากใต้ดินมาเป็นข้อมูลหาหรือกันก่อนที่จะลงมือทำอะไรกันต่อให้เหมาะสมกับเรื่องราว ส่วนจะทำเพื่อบอกอะไรให้ตั้งงานนั้นแหละต้องว่ากันตามจริต คนไม่ว่ากัน

สำหรับการขุดตรวจสำรวจนั้นทำให้พบข้อมูลทางโบราณคดีที่พบแนวอิฐวางตัวด้านทิศเหนือของพื้นที่โครงการ และเมื่อนำภาพทับซ้อนแผนที่มาดู จึงพบว่าแนวอิฐนี้น่าจะเป็นกำแพงที่แบ่งพื้นที่วังส่วนเหนือและส่วนใต้ รวมถึงยังพบแนวอิฐที่กลางบริเวณกลางพื้นที่โครงการกระจายหลายกลุ่ม โดยอาคารเหล่านี้วางตัวเฉียงจากแนวแกนทิศตะวันออก-ตะวันตกไปทางเหนือ ๑๐ องศา เช่นเดียวกับ

แนวหน้า

Naew Na
Circulation: 900,000
Ad Rate: 1,250

Section: สุดสัปดาห์/-

วันที่: อาทิตย์ 31 มกราคม 2564

ปีที่: 41

ฉบับที่: 14522

หน้า: 13(บนขวา), 19

Col.Inch: 107.50 Ad Value: 134,375

PRValue (x3): 403,125

ศิลปิน: สีสี่

คอลัมน์: ภูมิบ้านภูมิเมือง: 'เวียงหน้าคุ่มแก้ว' ภูมิสถานหอคาแห่งนครเชียงใหม่



ผังการพัฒนาคุ้มหลวงเวียงแก้ว



ผังคุ้มหลวงเวียงแก้ว



บริเวณคุ้มหลวงเวียงแก้ว



ผังเมืองเชียงใหม่ พ.ศ.๒๔๓๖

แนวกำแพงด้านใต้และด้านเหนือที่พบ จนทำให้ “เวียงแก้วหรือคุ้มหลวงเวียงแก้ว” นี้ ถูกกล่าวถึงมากขึ้นทันที ข้อมูลเมืองต้นบนดินนั้นประมาณเอาว่า เมื่อที่เจ้าหลวงอินทวิชยานนท์ขึ้นครองเมืองเชียงใหม่ใน พ.ศ.๒๔๑๔ แล้วได้มีการรื้อหอคาของเจ้าหลวงองค์ก่อนไปปลูกถวายวัดในเชียงใหม่ และย้ายไปประทับอยู่ยังวังแห่งใหม่ บริเวณโรงเรียนยุพราชในปัจจุบัน ตามแผนที่โบราณนครเชียงใหม่ พ.ศ.๒๔๓๖ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าพื้นที่เวียงแก้วอาจมิได้ใช้งานเป็นวังมาตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๑๔ หรือหลังจากนั้น แล้วพื้นที่เวียงแก้วก็ถูกกลับมาใช้งานอีกครั้งในสมัยเจ้าอินทวโรรส ยกให้ใช้เป็นเรือนจำมณฑลพายัพ ในราวปี พ.ศ.๒๔๕๑ ส่วนเรื่องไต่ดินนั้นยังรู้ไม่หมดต่ออาจอาศัยข้อมูลตรวจสอบกันเท่าที่มี เช่น พงศาวดารโยนก กล่าวว่า ท้าวพระยารามัญผู้รั้งเมืองนครเชียงใหม่ ได้กระทำการอุทกอาจมิได้อ่อนนุ่มต่อพระเจ้านครเชียงใหม่ขึ้นแล้ว ก็ชวนให้เชื่อว่า ท้าวพระยารามัญผู้รั้งเมืองนครเชียงใหม่ที่กระทำการอุทกอาจในคราวนั้นคงจะได้จัดค่ายซึ่งเป็นที่พำนักในบริเวณช่วงหลวงนั้นให้เป็นประตูกเมืองที่มีค่ายคู ประตูหอรบพร้อมสรรพ ชาวนครเชียงใหม่ในเวลานั้น จึงคงจะเรียกค่ายพำนักของท้าวพระยารามัญผู้รั้งเมืองนครเชียงใหม่ใหม่นี้ว่า “เวียงหน้าคุ่มแก้ว”

และเมื่อครั้งพระเมกุฏิสุทิวังค์ เจ้านครพิงค์เชียงใหม่ กับพระยากรมพล ผู้ครองเมืองเชียงแสน ร่วมกันคิดแข็งเมืองต่อกรุงหงสาวดี เมื่อปีขวดจตุลจลศักราช ๙๒๖ (พ.ศ.๒๑๐๗) นั้น พระเจ้าหงสาวดีได้ยกกองทัพตีเมืองเชียงใหม่ได้ และเอาตัวพระเมกุฏิฯ และพระยากรมพลส่งไปไว้กรุงหงสาวดีแล้ว ได้ตั้งราชเทวีเชื้อสายพระเจ้าเชียงใหม่ขึ้นเป็นพระวิสุทธิเทวี ให้ครองเมืองเชียงใหม่ร่วมกับขุนนางรามัญ ผู้เป็นข้าหลวงกำกับเมืองเชียงใหม่แล้ว ข้าหลวงพม่าผู้กำกับเมืองนครเชียงใหม่ก็คงจะ

พำนักอยู่ที่เวียงหน้าคุ่มแก้ว ซึ่งเป็นค่ายพักของพม่า ต่อมาตราบจนนางพญาวิสุทธิราชเทวีถึงพิราลัย ใน พ.ศ.๒๑๒๑ แล้ว เวียงหน้าคุ่มแก้วซึ่งปลูกสร้างด้วยไม้คงถูกปล่อยทิ้งและผุพังจนร้างรื้อถอนไป จากนั้นมาคำว่า “เวียงหน้าคุ่มแก้ว” คงเรียกกันเป็น “เวียงแก้ว” เมื่อพม่าครองเมืองนครเชียงใหม่ต่อมา จนถึงสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ยกกองทัพมาตีเมืองเชียงใหม่ใน พ.ศ.๒๓๑๗ จนพม่าผู้รักษาเมืองนครเชียงใหม่แตกพ่ายหลบหนีออกจากเมืองทางประตูข้างเผือกและพากันล้มตายเป็นจำนวนมาก เสร็จศึกคราวนั้นแล้วเมืองเชียงใหม่ก็ถูกทิ้งร้างมาเป็นเวลาช้านานกว่า ๒๐ ปี จนถึง พ.ศ.๒๓๓๗ พระเจ้ากาวิละ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นเจ้านครเชียงใหม่มาตั้งแต่ พ.ศ.๒๓๒๕ จึงได้คุมไพร่พลจากเวียงป่าซางมาฟื้นฟูเมืองเชียงใหม่ แต่ในระหว่างนั้นคงจะได้สร้างบ้านแปลงเมืองพร้อมทั้งสร้างหอคำขึ้นประดับเกียรติยศไว้เป็นที่พำนักภายในพื้นที่ตอนเหนือของเวียงแก้วก่อน ครั้นวันพฤหัสบดี เดือน ๖ (เหนือ) ขึ้น ๑๒ ค่ำ ตรงกับวันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ.๒๓๓๙ พระเจ้ากาวิละจึงพร้อมด้วยญาติพี่น้องบุตรหลานแสนท้าวพระยาทั้งปวง พากันยกครัวเรือนจากเวียงป่าซางเข้ามาถึงเมืองนครเชียงใหม่...กระทำประทักษิณรอบนครแล้ว เวลาจวนเที่ยงก็เข้าประตูข้างเผือกอันเป็นประตูด้านทิศอุดร ไปพักพล ณ วัดเชียงมั่นอันเป็นที่ชัยภูมิแห่งนคร แรมในที่นั้นราตรีหนึ่ง รุ่งขึ้น ณ วันศุกร์ เดือน ๖



เรือนจำเชียงใหม่

แนวหน้า

Naew Na
Circulation: 900,000
Ad Rate: 1,250

Section: สุดสัปดาห์/-

วันที่: อาทิตย์ 31 มกราคม 2564

ปีที่: 41

ฉบับที่: 14522

หน้า: 13(บนขวา), 19

Col.Inch: 107.50 Ad Value: 134,375

PRValue (x3): 403,125

คลิป: สีสี่

คอลัมน์: ภูมิบ้านภูมิเมือง: 'เวียงหนาคุ่มแก้ว' ภูมิสถานหอคาแห่งนครเชียงใหม่

ชั้น ๑๓ ค่ำ เวลาสายจึงเข้าสู่บริเวณสถานที่อยู่
อันสร้างไว้ภายในครั้นนั้น...” และพระเจ้ากาวิละ
ได้พำนักอยู่ที่เวียงแก้วนั้นมาตราบจนพิราลัย
ใน พ.ศ.๒๓๕๖ ความสำคัญก็คงไม่ได้มีแค่นี้
หากขยายบริเวณให้รอบทิศก็น่าจะคิดไกลไปอีกว่า
สถานที่แห่งนี้อาจจะเป็นเวียงแก้วหรือช่วงหลวง
ของพระยามังรายเมื่อแรกมาสร้างเมืองเชียงใหม่
คราวนี้แหละงานเข้าทั้งเมือง

แนวหน้า

Naew Na
Circulation: 900,000
Ad Rate: 1,250

Section: สุดสัปดาห์/บันเทิง

วันที่: อาทิตย์ 31 มกราคม 2564

ปีที่: 41

ฉบับที่: 14522

หน้า: 14(ซ้าย)

Col.Inch: 33.35 Ad Value: 41,687.50

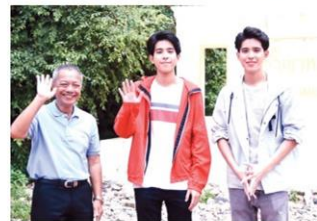
PRValue (x3): 125,062.50 ศิลปิน: สีสี่

หัวข้อข่าว: 'เอเจ-เจเจ'หนุ่มน้อยหัวใจไทย ปลื้มกท.วัฒนธรรมให้สานต่อรายการ AJ&J's Journey ปี...

'เอเจ-เจเจ'หนุ่มน้อยหัวใจไทย

ปลื้มกท.วัฒนธรรมให้สานต่อรายการ AJ&J's Journey ปีที่ 2 ตอน'รัตนโกสินทร์เมื่อวันวาน'

เอเจ-ชยพล และ เจเจ-ชยกร จุฑามาต สองแฝดศิลปินวัยรุ่น จากค่าย GMM Grammy หัวใจไทย เป็นปลื้มถึงกับยิ้มไม่หุบ เมื่อทางสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ได้จัดทำรายการ AJ&J's Journey ต่อเนื่องถึง 2 ปีซ้อน โดยเมื่อปี 2563 ได้ผลิตและออกอากาศในชื่อตอน "รัตนโกสินทร์ ๒๓๘ ปี" และในปีนี้ (2564) ได้สานต่อในชื่อตอน "รัตนโกสินทร์ เมื่อวันวาน" พร้อมด้วยอาจารย์ คำมูลคติ ศิลปินแห่งชาติ ปี 2560 สาขาศิลปะการแสดง



เป็นผู้ดำเนินรายการ โดย AJ&J's Journey ตอน "รัตนโกสินทร์เมื่อวันวาน" จะพาไปเรียนรู้ถึงประวัติความเป็นมาและเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์ ซึ่งผลิตขึ้นในโอกาสฉลองครบรอบ 238 ปี แห่งการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ ติดตามชมรายการ AJ&J's Journey ชุด รัตนโกสินทร์ เมื่อวันวาน ทั้ง 10 ตอน ได้แล้วทาง YouTube : <https://youtu.be/VUrt-wmVxlk>

เสน่ห์ไทย ขอนำเสนอ “เมี่ยงคำ” มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติสาขาความรู้และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล ปี 2557

เมี่ยงคำ เป็นเมนูอาหารว่างแบบไทยๆ เน้นประโยชน์ของสมุนไพรไทย ช่วยต้านอาการเป็นหวัด และช่วยในการปรับธาตุทั้ง 4 ให้สมดุลกัน อย่างเยี่ยมยอดมีเครื่องเคียง ประกอบด้วย หัวหอม พริก บำรุงธาตุลม ใบชะพลู มะนาว บำรุงธาตุไฟ จิง เปลือกมะนาว บำรุงธาตุไฟ น้ำตาล หรือน้ำอ้อย



มะพร้าว ถั่วลิสง กุ้งแห้ง บำรุงธาตุดิน
การรับประทานให้นำใบชะพลู

/ใบทองหลาง/กลีบดอกบัววางรองเป็นฐาน
ชั้นล่างแล้วนำเครื่องเคียง ทั้งเนื้อมะพร้าวสด
หั่นฝอยคั่วกรอบ ถั่วลิสงคั่วกรอบ มะนาวสดหั่น
หอมแดงสดหั่น พริกสดหั่น จิงสดหั่น เป็นชั้นลูกเต๋าเล็กๆ ใส่ในใบรอง



จากนั้นก็ราดน้ำเมี่ยงที่ประกอบ
ด้วย น้ำตาลมะพร้าว
น้ำตาลมะพร้าวคั่วตำ
พอแห้ง ขำแดงทุบ
และจิงทุบพอแตกตั้งไฟ
ปานกลางเคี่ยวพอประมาณไม่
ให้เหนียวพอดี เมื่อห่อรวมเป็นคำ
นำเข้าปาก โดยใน คำนี้มีรสหวานนำของ
น้ำเมี่ยง เคี้ยวกับ รสเปรี้ยว หวาน มันเค็ม และ

กลิ่นหอมๆของสารพัดสมุนไพร
เมี่ยงคำ ปรากฏในบทพระราช
นิพนธ์กาพย์เห่ชมเครื่องว่างของ พระ
บาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
รัชกาลที่ ๖ว่า “เมี่ยงคำน้ำลายสอเมี่ยงสม
เมี่ยงปลาหู” ในสมัยก่อนนิยมรับประทาน
ตอนนั่งล้อมวงสนทนาหรือสังสรรค์ คุย
ไปห่อเมี่ยงคำแก้ลมไป ช่วยเพิ่มรสชาติรส
ให้กับบทสนทนาอย่างมากเลยทีเดียว.

ซอกแซกงานศิลป์

กลับมาอีกครั้งพร้อมความเคลื่อนไหวในแวดวงศิลปะ วัฒนธรรม... นิทรรศการ “คิด วาด เขียน” นิทรรศการเพื่อเชิดชูเกียรติศิลปิน เทพศิริ สุขโสภา ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ประจำปีพุทธศักราช 2560 โดยสำนักบริหารศิลปะวัฒนธรรม จุฬาฯ นำผลงานจิตรกรรมที่สร้างสรรค์จัดแสดง เผยแพร่องค์ความรู้ด้านศิลปะ



ทัศนศิลป์ แสดงจากนี้ถึง 8 เมษายน ณ นิทรรศสถาน อาคารศิลปะ วัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อีกความเคลื่อนไหว ปิดท้ายที่ภาพบางส่วน จาก นิทรรศการเชิดชูเกียรติศิลปินด้านทัศนศิลป์

ศิลป์ ณ หอศิลป์วังหน้า สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยนิทรรศการครั้งนี้เป็นนิทรรศการโครงการเชิดชูเกียรติครูศิลปินด้านทัศนศิลป์ โดยสถาบันฯจัดยกย่องเชิดชูเกียรติ นำผลงาน ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สันติ เล็กสุขุม ผู้ทรงคุณวุฒิด้านทัศนศิลป์ อ.สมศักดิ์ เขาวนัธดา พงศ์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม) ศาสตราจารย์เกียรติคุณปริญญา ตันติสุข ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม) และ อ.วีระเดช พนมวัน ณ อยุธยา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านทัศนศิลป์ซึ่งสร้างสรรค์ศิลปะจัดแสดง โดยนิทรรศการแสดงถึงเดือนกุมภาพันธ์.

5 สกู๊ปแนวหน้า



**'บางกลอย-ใจแผ่นดิน'
สิทธิชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์**

'บางกลอย-ใจแผ่นดิน' สิทธิชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์



ยังคงต้องติดตามกันว่าจะเป็นอย่างไรรตต่อไปกับการตัดสินใจของชาวบ้านบางกลอยล่างกลุ่มหนึ่งที่อพยพกลับสู่ถิ่นที่อยู่เดิมในจุดที่เรียกว่า “บ้านใจแผ่นดิน” หรือบ้านบางกลอยบนภายในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน โดยเรื่องนี้ปรากฏเป็นข่าวตั้งแต่เมื่อวันที่ 14 ม.ค. 2564 ที่ผ่านมา และต้องบอกว่าเป็นการต่อสู้อันยาวนาน นับตั้งแต่ที่ชาวบ้านถูกกดดันให้ออกจากบ้านใจแผ่นดินในปี 2539 ซึ่งเมื่อเร็วๆ นี้มีการจัดเสวนาออนไลน์เรื่อง “จากกะเหรี่ยงบ้านบางกลอยถึงอนาคตกฎหมายคุ้มครองวิถีชาติพันธุ์” โดยศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

สุรพงษ์ กองจันทึก ประธานมูลนิธิผสานวัฒนธรรมและอดีตประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนด้านชนชาติ ผู้ไร้สัญชาติ แรงงานข้ามชาติ และผู้พลัดถิ่น สภากงคความ กล่าวว่า บ้านใจแผ่นดินปรากฏในแผนที่ของไทย (หรือสยาม) มาอย่างน้อย 100-200 ปีแล้ว โดยขึ้นกับในต.สองพี่น้อง อ.ท่าายาง จ.เพชรบุรี ในยุคที่ยังไม่มี อ.แก่ง

กระจาน ต่อมาในปี 2512 ทางกรมไทยมีการจัดทำ “เหรียญขาวเขา” มอบให้กับชาวบ้านบางกลอยบน โดย “ปู่คออี้” โคอิ มิมิ (เสียชีวิตในวัย 107 ปี เมื่อปี 2561) แกนนำชาวกะเหรี่ยงใจแผ่นดิน ก็เป็นคนหนึ่งที่ได้รับเหรียญนี้ด้วย “ในปี 2528 ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งดูแลทั้งกาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี จนกระทั่งถึงประจวบคีรีขันธ์ ก็ได้เดินสำรวจบริเวณนี้ ขึ้นที่ทางจังหวัดราชบุรี ที่บ้านพระกำ ก็มาออกทางแก่งกระจาน ใช้เวลาเดินสำรวจเกือบ 10 วัน ก็พบว่าทั้งปู่คออี้และชาวบ้านอยู่บริเวณใจแผ่นดินบางกลอยมาตลอด ก็มีภาพมีหลักฐานการสำรวจเป็นทางการครั้งแรกของรัฐ หลังจากการสำรวจเมื่อปี 2528 ในปี 2531 ก็มีการทำเอกสาร เรียกว่าโครงการสำรวจชาวเขา ทำเอกสารเรียกว่า ทร.ชช. ก็จะออกมายืนยันว่าชาวบ้านเป็นใคร

มีเอกสารรัฐรับรองชาวบ้านไว้ชุดหนึ่ง รัฐเก็บไว้อีกชุดหนึ่ง ซึ่งในการไปสำรวจครั้งนี้ก็เจอปู่คออี้ ระบุเลย นายคออี้ มิมิ เกิดปีไหนอย่างไร ปี 2454 เป็นคนที่นี้ มีชาวบ้านทั้งหมด สิ่งที่น่าสนใจคือพบว่าชาวบ้านค่อนข้างจะอยู่ห่างๆ กัน บริเวณใจแผ่นดินตรงนั้นสามารถแยกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ ก็มีกลุ่มบ้านใจแผ่นดิน 1 ใจแผ่นดิน 2 บริเวณบางกลอยบน ซึ่งเขาเรียกว่าบางกลอยเฉยๆ ก็มีกลุ่มบ้านจำนวนมากมากกว่าด้วย เท่าที่ผมจำได้สามารถแยกได้ 6 บางกลอย

คือกลุ่มนี้บางกลอย 1 กลุ่มนี้บางกลอย 2 3 4 5 6 ของ
ห้วยมบ้าน ซึ่งพบว่ามีชาวบ้านอยู่หลายร้อยคน” สุรพงษ์ ระบุ

สุรพงษ์ เล่าต่อไปว่า การย้ายชาวบ้านออกจากพื้นที่
เดิมเริ่มต้นขึ้นในปี 2539 ซึ่งชาวบ้านประสบความยากลำบาก
ในการใช้ชีวิตบนพื้นที่ใหม่ จากนั้นในปี 2553-2554 ชาวบ้าน
บางรายทนความลำบากไม่ไหว ตัดสินใจย้ายกลับไปอยู่ที่
บ้านบางกลอยบนอันเป็นที่อยู่เดิม ขณะเดียวกันก็มีชาวบ้าน
บางส่วนยังปักหลักอยู่ที่บ้านบางกลอยบนอยู่ตลอดมา ไม่ได้
ย้ายตามลงมาในช่วงเวลาที่มีการอพยพข้างต้น และทางการก็
ไม่เคยทำอะไร

ซึ่งในช่วงปี 2553-2554 นี้เองที่มี “ปฏิบัติการ
ตะนาวศรี” ไล้เรือและเผาทำลายบ้านเรือนชาวบ้านในพื้นที่



การสำรวจพื้นที่พระภิกษุบางกลอย ในปี 2528 และเหรียญขาวเขา(ภาพเล็ก)ปี 2512
*ขอบคุณภาพจากศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) และ The Active

บางกลอยบน นำไปสู่การลุกขึ้นต่อสู้เพื่อยืนยันในสิทธิชุมชน
โดยมีปู่คือเป็นแกนนำ ในขณะที่ฝ่ายเจ้าหน้าที่ยืนยันว่า
ชาวบ้านบุกรุกป่าจึงมีอำนาจจับได้ ฝ่ายชาวบ้านก็แย้งว่าบ้าน
ใจแผ่นดินเป็นชุมชนดั้งเดิมอยู่มานานแล้ว กระทั่งในปี 2561
ศาลปกครองสูงสุดมีคำวินิจฉัยว่า มีชาวบ้านอยู่ในพื้นที่บ้าน
ใจแผ่นดินมานานแล้ว ดังนั้นการที่เจ้าหน้าที่รื้อถอนและเผา
ทำลายสิ่งปลูกสร้างจึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย
อีกทั้งยังเป็นการใช้อำนาจเกินกว่าเหตุ

ขณะที่ พต. โอโดชา ตัวแทนชาวกะเหรี่ยง
จ.เชียงใหม่ และผู้ประสานงานเครือข่ายชาวกะเหรี่ยงใน
พื้นที่ภาคเหนือ กล่าวว่า กรณีชาวบ้านบางกลอยที่แต่ละครัว
เรือนได้รับการจัดสรรที่ดินทำกิน แต่เมื่อไปดูที่ดินแล้วพบ
ว่าเป็นพื้นหิน หลายแปลงรถแบ็กโฮก็ไม่สามารถตักขุดได้
ส่วนที่ดินที่ขุดได้และทำเป็นนาขั้นบันไดก็ไม่มีแหล่งน้ำ ครัว
จะใช้เครื่องสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ (Solar Cell) ระบบ
พลังงานก็เล็บบ่อยๆ ส่งผลกระทบไม่เพียงขาดแคลนน้ำ

ทำการเกษตรเท่านั้น แต่ยักรวมถึงน้ำอุปโภค-บริโภคใน
ครัวเรือนด้วย

“ที่นาที่มีแค่นิดเดียว ทำให้ชาวบ้านแค่นี้ก็ครอบครั
ที่ได้ไปใช้ทำนา เพราะชาวบ้านไม่กี่ครอบครัวที่มีพื้นที่นา
ก็ข้าวไม่พอกิน จะต้องไปรับจ้าง อันนั้นชาวบ้านที่ถูกลงมา
หลายรอบ รอบที่ 2 ก็ไม่มีการจัดสรรที่ดินให้ ล่าสุดในปี
2563 ก็มี กทข. (คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ)
ที่ใช้โครงการของรัฐบาลที่ออกมาใหม่ โครงการจัดสรรที่ดิน
เขาก็ไปจัดสรรที่ เขาก็ดูในแปลงที่มันไม่มีต้นไม้ใหญ่หรือเป็น
เครื่องพุ่มเลื้อย พอเขาไปจัดสรรที่ให้ประมาณ 20 กว่าแปลง
แต่ที่ไม่มีต้นไม้ใหญ่หมายความว่าในดินมันเป็นก้อนหิน พอ
เป็นก้อนหินชาวบ้านก็เปิดไม่ได้

แล้วที่ดินที่เขาให้ชาวบ้านตอนนี้เปิดได้แค่ 5 ราย
20 ราย แล้วรายอื่นๆ ก็ไม่สามารถเปิดแปลงได้ เพราะว่าเขา
กลัวคนข้างนอกเวลาเห็นแล้ว โห!..ชาวบ้านเปิดแปลงที่ดิน
หรือ? ซึ่งการจัดการที่ดินแค่ 5 ไร่ 10 ไร่ หรือ 7 ไร่ให้กับ
1 ครอบครัว จากปกติไร่หมื่นเวียนพอมายปลูกเป็นแปลงนา
ก็ใช้ต้นทุน แล้วก็ต้องปลูกพืชขายแล้วเอาเงินไปซื้ออีก ก็
ตกเป็นเหยื่อของระหว่างทางขนไปขาย แล้วก็ปุ๋ย ยา พอดี
คนกลางอีก แล้วก็ตลาดไม่มีอีก มันไม่สามารถที่จะพึ่งตัวเอง
ได้ในกระบวนการ ขั้นตอนการความจำเป็นอาหารการกินใน
การใช้ชีวิต” พต. ระบุ

จากชะตากรรมของชาวบ้านบางกลอย สุนี ไชยรส
นักวิชาการวิทยาลัยนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต
และอดีตคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย (คปก.) ให้ความ
เห็นว่า ชาวบ้านมีสิทธิอย่างเต็มที่ในการกลับไปอยู่ในพื้นที่
ใจแผ่นดิน ซึ่งตามคำวินิจฉัยของศาลปกครอง ได้กล่าวถึง
มติคณะรัฐมนตรี (กรม.) วันที่ 3 ส.ค. 2553 เรื่อง
แนวนโยบายในการฟื้นฟูวิถีชีวิตชาวกระเหรี่ยง (หรือพื้นที่
วัฒนธรรมพิเศษ) ที่สาระสำคัญคือจะต้องปกป้องคุ้มครอง
วิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ เช่น กะเหรี่ยง ชาวเล ฯลฯ
ดังนั้นในเบื้องต้นจึงต้องกลับไปปฏิบัติตามมติ กรม. ดังกล่าว

นอกจากนี้ มติ กรม. ข้างต้น ต้องถูกยกระดับให้
เป็นกฎหมาย ซึ่งขณะนี้กำลังมีการร่างกฎหมายคุ้มครองและ
ส่งเสริมสิทธิกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง โดยมี 3 ร่าง
กฎหมาย เช่น เสนอโดยศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร โดยคณะ
อนุกรรมการเพื่อพิจารณาด้านผู้สูงอายุ ผู้พิการ และกลุ่ม
ชาติพันธุ์ สภาผู้แทนราษฎร และโดยกลุ่มสภาชนเผ่าพื้นเมือง
แห่งประเทศไทย และระยะยาวก็ต้องทบทวนกฎหมายว่า
ด้วยป่าทั้งหมด เพราะกฎหมายป่าหลายฉบับยังล้าหลังและ

แนวหน้า

Naew Na
Circulation: 900,000
Ad Rate: 1,250

Section: First Section/ความเห็น

วันที่: อาทิตย์ 31 มกราคม 2564

ปีที่: 41

ฉบับที่: 14522

หน้า: 1(ซ้าย), 5

Col.Inch: 107.43 Ad Value: 134,287.50

PRValue (x3): 402,862.50

คลิป: สีสี่

หัวข้อข่าว: สกู๊ปแนวหน้า: 'บางกอลอย-ใจแผ่นดิน' สิทธิชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์

ไม่ยอมรับสิทธิชุมชน

ซึ่งมีตัวอย่างแล้วที่ “บ้านพุ่มยง” ศูนย์วัฒนธรรม
ชุมชนกะเหรี่ยงบ้านกุหมื่น ต.ทองหลาง อ.ห้วย
คต จ.อุทัยธานี จากที่เคยถูกประกาศเป็นพื้นที่อุทยาน
ปัจจุบันก็กลายเป็นพื้นที่คุ้มครองทางวัฒนธรรม และการ
ที่มีต้นไม้อายุขนาด 31 คนโอบอยู่ในหมู่บ้านได้ ก็เป็น
หลักฐานเชิงประจักษ์ว่าวิถีกลุ่มชาติพันธุ์ไม่ได้ทำลายป่า
แต่อย่างใด!!!

SCOOP@NAEWNA.COM



นัมเบอร์วันคิดส์สัปดาห์นี้คือ **น้องพริม..ค.ญ.**
พรินมา ัญญอนันต์ผล ม.1 ร.ร.สาธิตลอออุทิศ
น้องคนเก่งที่ออกแบบภาพวาดปกหนังสือเดินทาง

ตามรอยพระราช
าที่จัดทำโดยศูนย์
คุณธรรมและเป็น
ตัวแทนเยาวชน
ที่เข้าร่วม โกรง-
การเอไอเอสอดครหัสนวัตกรรม
ศาสตร์พระราช
าที่บ้านสาลาดิน
จ.นครปฐม



น้องพริม เล่าถึงที่มาของการออกแบบ
ปกหนังสือเดินทางตามรอยพระราช
าว่า “หนูมี
โอกาสได้เข้าร่วมโครงการตามรอยพระราช
าตั้งแต่
ตอนเรียนชั้นประถม จึงเกิดแนวคิดและลองออก
แบบภาพวาดปกหนังสือเดินทางตามรอยพระราช
าส่งให้กับโครงการตามรอยพระราช
าพิจารณาและ
ได้รับการคัดเลือกให้เป็นภาพปกเล่ม 9 เส้นทาง
81 แหล่งเรียนรู้ตามรอยพระ



ราชา เพื่อช่วยในการลงพื้นที่ทำกิจกรรมเรียนรู้ศาสตร์พระราช
า สร้างความ
เข้าใจและเข้าถึงคุณธรรม4.0 คือ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา และด้วยสำนึก
ในพระมหากษัตริย์คุณของ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพล
อดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ทรงพัฒนา “ศาสตร์พระ
ราชา” ให้ชาวบ้านนำมาปฏิบัติจนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและมี



ความสุขมากขึ้น ซึ่งรู้สึก
ภาคภูมิใจในผลงานชิ้นนี้ค่ะ”

นัมเบอร์วันคิดส์
เล่าถึงความประทับใจที่ได้

น้องพริม

ร่วมกิจกรรมโครงการ เอไอเอสอดครหัสนวัตกรรม
ศาสตร์พระราช
าว่า “หนูสนใจโครงการพระราชดำริ
ทุกโครงการเนื่องจากพระองค์ทรงเป็นต้นแบบ
ในการปฏิบัติตนที่เป็นแบบอย่างในทุกๆด้าน
โครงการนี้ทำให้หนูได้เรียนรู้เรื่องเศรษฐกิจ
พอเพียงเพิ่มเติม และเห็นว่าบ้านสาลาดินมี
ความอุดมสมบูรณ์ เต็มไปด้วยความสุขแทบ
ทุกบ้านมีการปลูกพืชทำการเกษตรเพื่อสร้างรายได้
มีการจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย ได้เรียนรู้เรื่อง นาบัว ของลุงแจ่ม การเกษตร
แบบผสมผสานของป้าตี๋ และได้เรียนรู้เรื่องความพอเพียงจากการลงมือทำขนม
ข้าวคูที่ทำจากวัตถุดิบในท้องถิ่น เป็นกิจกรรมที่ทั้งสนุกและมีการนำโมเดลเรื่อง
เศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ ทำให้ได้ความรู้มากมายเลยคะ”.



สังคม > ข่าวภูมิภาค

กลุ่มจิตรกรวาดภาพแหลมบีฮายูภาพลักษณ์พื้นที่ท่องเที่ยว

วันที่ 30 ม.ค. 2564 เวลา 18:31 น.



พทยา-กลุ่มจิตรกรร่วมวาดภาพแหลมบีฮายถ่ายทอดผ่านเฟซบุ๊กหวังฟื้นการท่องเที่ยวเมืองพทยาและสร้างภาพลักษณ์ที่ดี จากสถานการณ์โควิดระบอบใหม่

นายมานะ ยาประชา ประธานสภาวัฒนธรรมเมืองพทยา เปิดเผยว่า หลังจากโควิดระบอบใหม่ ทำให้ภาพลักษณ์ต่างๆของเมืองพทยาถูกเผยแพร่ไปในโลกโซเชียล อาทิ ภาพของความเป็นเมืองร้าง ภาพของความเงิบเหงาไร้ผู้คน ซึ่งมองแล้วทำให้เกิดความรู้สึกหดหู่และไม่สร้างความน่าสนใจให้กับนักท่องเที่ยว จึงได้นำกลุ่มจิตรกรหรือช่างวาดภาพ มาที่แหลมบาลีฮาย พทยา เพื่อวาดภาพบริเวณนี้ซึ่งถือว่ามีทิวทัศน์สวยงาม เนื่องจากจะมองเห็นทั้งทะเล เกาะล้าน หาดพทยา รวมถึงประภาคารที่ถือว่าเป็นที่จุดถ่ายรูปหรือ “แลนด์มาร์ค” ของนักท่องเที่ยวแล้วลงเพจในเฟซบุ๊กชื่อ “พทยาสดใส..ประทับใจไม่รู้ลืม” นำเสนอภาพของเมืองพทยาให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้ว่าเมืองพทยาสวยงาม น่าท่องเที่ยว สะอาด และปลอดภัย

นอกจากภาพวาดแล้วยังมีภาพถ่ายจากประชาชนที่อยากร่วมกิจกรรมเผยแพร่ภาพสวยงามของเมืองพทยา เพื่อสร้างภาพลักษณ์ให้ดีขึ้น รวมถึงการเตรียมจัดกิจกรรมเพื่อโชว์ภาพวาด ภาพถ่ายทั้งหมดให้กับนักท่องเที่ยวได้ชม สร้างจิตสำนึกที่ดีแก่นักท่องเที่ยว และเป็นการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากคนพทยาในอาชีพต่างๆอีกด้วย







เสียงอดีตสร้างจินตนาการภาพโบราณ เล่นเพลงอยุธยาที่หน้าวัดพระราม



สุกรี เจริญสุข

ผมได้รับทุนวิจัยจากสภာวิจัยแห่งชาติ ภายใต้นโยบายของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อค้นหาร่องรอยเพลงเก่าของชุมชนในพื้นที่ต่างๆ แล้วนำมาเรียบเรียงเสียงประสานใหม่ โดยใช้วงไทยซิมโฟนีออเคสตรา (Thai Symphony Orchestra) โดยมีนักดนตรีรุ่นใหม่ที่มีความตั้งใจอยากจะทำ “เสียงดนตรีโบราณ” กับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนไปเป็นอย่างไร เสียงดนตรีโบราณจะส่งความรู้สึกให้แก่คนในสังคมได้อย่างไร เมื่อได้เสียงดนตรีแล้วจะสามารถจินตนาการบ้านเมืองในสมัยก่อนว่ามีบรรยากาศเป็นอย่างไร

ปี พ.ศ.2564 นี้ จะมีโอกาสศึกษาและนำวงไทย

ซิมโฟนีออเคสตราไปแสดงได้ 7 เมือง โดยเริ่มที่เมืองอยุธยา กระบี่ เลย ขอนแก่น สุราษฎร์ธานี ลำปาง และเชียงใหม่ ในแต่ละเมืองก็มีเพลงของท้องถิ่นเพลงประจำเมืองที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ ได้เดินทางไปบันทึกเสียงเพลงเก่าของแต่ละท้องถิ่นเอาไว้ก่อน แล้วนำมาถอดทำนองเพลงออกแล้ว จึงค่อยนำเพลงไปเรียบเรียงเสียงใหม่สำหรับวงซิมโฟนีออเคสตราอีกทอดหนึ่ง

เสียงเก่าหรือเสียงดั้งเดิมนั้น อาจอยู่ในรูปแบบของวงดนตรีพื้นบ้าน อยู่ในวงดนตรีไทย อยู่กับนักร้อง หรืออยู่กับนักดนตรีดั้งเดิมที่ชาวบ้านเก็บรักษาเพลงเอาไว้ สืบทอดกันมายาวนาน อย่างน้อยพอมันหลักฐานเค้าโครงอยู่บ้าง บางเพลงบันทึกไว้อยู่ในแผ่นเสียงเก่า บางเพลงก็ปรากฏอยู่ในเอกสารของฝรั่งที่เขียนเป็นโน้ตเพลงสากลไว้ เมื่อรวมกันแล้วทำให้รู้ร่องรอยเพลงเก่าว่ามีเสียงเป็นอย่างไร บางเพลงออกลูกออกหลานกลายเป็นเครื่องดนตรี บางเพลงมีบทบาทกับเพลงในสมัยต่อๆ มา แม้สังคมจะเปลี่ยนไป แต่เพลงยังอยู่ในหัวใจของทุกคน

การเรียบเรียงเสียงขึ้นใหม่นั้นเป็นจินตนาการใหม่

Section: อาทิตยสุซสรรค/อาทิตยสุซสรรค

วันที่: อาทิตย 31 มกราคม 2564

ปีที่: 44

ฉบับที่: 15666

หน้า: 15(กลาง)

Col.Inch: 119.59 **Ad Value:** 131,549

PRValue (x3): 394,647

ศิลปะ: ชาว-ดำ

คอลัมน์: อาศรมมิวสิก: เสียงอดีตสร้างจินตนาการภาพโบราณ เล่นเพลงอยุธยาที่หน้าวัดพระราม

เป็นนวัตกรรมที่น่าติดตามรับใช้ปัจจุบัน อาศัยความรู้ความสามารถแล้วตีความเสียงออกมาใหม่ ถ่ายทอดผ่านเครื่องดนตรีสากล โดยมีนักดนตรีที่ฝึกซ้อมแบบอาชีพ ซึ่งใช้ว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้องหรือเป็นคำตอบที่ชัดเจน แต่ก็ยังเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถจินตนาการเสียงดนตรีที่ออกมาได้ เพราะการตีความด้วยเสียงดนตรีนั้นไม่ผิดและไม่ถูก แต่เป็นเพราะว่าผู้ฟังจะชอบหรือไม่ชอบเท่านั้น

ที่สำคัญคือได้รักษาเพลงเก่าเอาไว้ ได้ยึดอายุเพลงเก่าให้ยืดยาวออกไป เมื่อเพลงมีชีวิตอยู่ได้แล้วคนรุ่นต่อไปจะถ่ายทอดทำนองเพลงออกไปอีก หมายความว่าในอารมณใดๆ วิธีแบบไหนก็สามารถทำได้ทั้งสิ้น ในการค้นหาเพลงเก่า เมื่อได้พบแล้ว ก็เอามาเล่นให้ฟัง แลกเปลี่ยนความรู้สึกผ่านเพลงเก่า

สำหรับการเปิดตัวแสดงครั้งแรก จองไว้ในวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2564 เวลา 17.00-18.30 น. โดยเลือกบทเพลงสมัยอยุธยา ซึ่งรู้จักชื่อเพลงเก่า

เพลงไทยเดิม เพลงโบราณ หรือเพลงสยาม แสดงที่วัดพระรามใจกลางกรุงศรีอยุธยา (เมืองเก่า) มีศาสตราจารย์พิเศษ ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ เป็นประธานเปิดการแสดง จัดบรรเลงโดยวงไทยซิมโฟนีออเคสตรา (Thai Symphony Orchestra) อาศัยเสียงธรรมชาติ (Acoustic) ควบคุมวงโดย พันเอก ประทีป สุพรรณโรจน์ สถานที่เลือกหน้าวัดพระราม พื้นที่กลางแจ้ง อาศัยโบราณสถานเป็นกำแพงเสียง ใช้ความเว้งว่างให้สามารถจินตนาการตามเสียงเพลง ห้อมล้อมด้วยเจดีย์วัดโบราณ ในยามแดดร่มลมตกเพื่อปลุกวิญญาณของชาวกรุงศรีอยุธยาให้มานั่งฟังเพลงร่วมกัน นั่งกันห่างๆ ตรงกลางเป็นชาวกรุงเก่านั่งขวาง เพื่อคอยป้องกันโรคโควิดให้ด้วย

อยุธยาเมืองเก่าเป็นเมืองท่า เป็นเมืองค้าขาย เป็นเมืองเศรษฐกิจ มีการแลกเปลี่ยนสินค้ากับนานาชาติ มีหลักฐานบอกว่า กรุงศรีอยุธยามีคนนานาชาติ 43 เชื้อชาติ มีภาษาที่ใช้พูดสื่อสารกัน 20 ภาษา ขณะเดียวกัน ดนตรี เพลง ก็เข้ามาพร้อมกับผู้คน เมื่อมีชนชาติต่างๆ ที่หลากหลาย บทเพลงในอยุธยาจึงมีหลากหลาย

สำหรับรายการเพลงที่เลือกมาแสดงนั้น เนื่องจากเพลงเก่ามีทำนองสั้นๆ เล่นเวียนไปเวียนมาอาศัยการเปลี่ยนเนื้อร้องทำให้เพลงยาวขึ้น เมื่อนำมาเรียบเรียงใหม่จึงเอาทำนองหลายๆ เพลงมาต่อกันให้เป็นเพลงดับ จึงเป็นดับเพลง เริ่มจากเพลงดับโบราณ ประกอบด้วย เพลงพัดชา เป็นเพลงใหม่โรงบรรเลงในพระราชพิธีคล้องช้าง (กล่อมช้าง) ไหว้ครูมวย ไหว้ครูหมอโนราชาตรี และเป็นเพลงสำคัญที่พระอภัยมณีเป่าปี่ให้พราหมณ์ฟัง ขณะเดียวกันก็เป็นการบวงสรวงพระไท่ที่เนินทราย สุนทรภู่นั้นเป็น

ศิษย์ของครูมีแขก (พระประดิษฐไพเราะ) ซึ่งเป็นครูดนตรีคนสำคัญในยุคต้นรัตนโกสินทร์ ครูมีแขกเป็นผู้ที่รวบรวมเพลงไทยของกรุงเก่าไว้ และครูมีแขกคนนี้แหละที่เป็นพระอภัยมณีตัวจริง บทร้องเพลงพัดชา “ในเพลงปี่ว่าสามที่พราหมณ์เอ๋ย ยังไม่เคยชมชิตพิสมัย”

ต่อด้วยเพลงแขกบรเทศ เชื่อว่าเป็นเพลงต้นโปรตุเกสหรือเพลงต้นวรเชษฐ น่าจะเป็นเพลงสำหรับพระเชษฐาธิราช เมื่อพวกโปรตุเกสนำเครื่องราชบรรณาการไปถวายเมื่อ พ.ศ.2055 ประกอบด้วย ลี้อเกาะทำด้วยผ้าขาดินสีแดงเลือดหมู หอกโล่ หมวกเหล็กตกแต่งอย่างงดงาม ปืน และกระสุนดินดำ ต่อด้วยเพลงคำหอม ซึ่งปรากฏในหนังสือประวัติศาสตร์ดนตรีฝรั่ง (History of Anthology of Music) เพลงสุดใจและเพลงสายสมร อยู่ในบันทึกของบาทหลวงฝรั่งเศสและในจดหมายเหตุลาลูแบร์ก็นำมาบรรเลงให้เพลงมีชีวิตใหม่ ทั้ง 2 เพลงเป็นร้องที่มีเนื้อร้องกำกับอยู่ในต้นฉบับเดิม

เพลงดับชุดที่สอง เป็นกลุ่มเพลงฝรั่ง มีเพลงฝรั่งรำเท้า ซึ่งเป็นระบำยกเท้าสูง เพลงวิลันดา (ฮอลันดา) เพลงยี่เอี่ยม (Hymn) เป็นเพลงสวดงานแต่งงานในโบสถ์ที่บ้านราชทูตวิชาเยนทร์ ซึ่งที่นั่นมีเสียงร้องโอเปร่าและเสียงไวโอลิน เพลงพันคู่ฝรั่ง เพลงยี่ดัดต้อนรับชาวสยาม (Entree des Siamois) เพลงเสียงของชาวสยาม (e air des Siamois) เป็นเพลงที่นักดนตรีของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ได้ประพันธ์ขึ้นเพื่อต้อนรับคณะราชทูตโกษาปาน แสดงระหว่างเสวยพระกระยาหาร (เที่ยง) แสดงครั้งแรกเมื่อวันที่ 1 กันยายน พ.ศ.2229 ที่กรุงปารีส

เพลงดับชุดที่สาม เพลงโยสลัมและเครือญาติ โยสลัมเป็นเพลงที่ชาวโปรตุเกสนำเข้ามาในสมัยอยุธยา เพลงโยสลัม (Junk Ceylon) เพลงโยสลัมได้ออกลูกออกหลานอีกมากมาย อาทิ ยวนย่าเหล ตามองตาใกล้เข้าไปอีกนิด เกลียดห้องเบอร์ 5 น้ำตาโนรา นางใจ ความรักเจ้าชา เป็นต้น ซึ่งทำให้ชีวิตของเพลงโยสลัมอยู่ยงยืนยาวมาจนถึงปัจจุบันนี้ ทำนองเพลงโยสลัมได้แพร่ขยายทำให้เพลงยังไม่ตาย

เพลงดับชุดแขกเปอร์เซีย เพลงกลุ่มนี้ อาทิ เพลงแขกเชิญเจ้า แขกเจ้าเซ็น สระหม่า แขกสายบุญหลั่น ชกมวย ตะเข้น เจ้าเซ็น กรณียแขกเจ้าเซ็นหมายถึง ฮูเซ็น บินอาลี หัวหน้าแขกมุสลิมนิกายชีอะห์ ได้เข้ามาทำการค้าและเข้ามาเผยแผ่ศาสนาในสมัยอยุธยา พิธีเต็นเจ้าเซ็น (แห่เจ้าเซ็นมะหะหะ) การแห่ศพเจ้าเซ็น ซึ่งเป็นหลานของพระศาสดา (นบีมุฮัมมัด) ถูกสังหารที่เมืองคาร์บาลา (Karbala) ในอิรัก เพราะเป็นมุสลิมต่างนิกายขัดแย้งกันเอง การทำพิธีแห่ศพเจ้าเซ็นหัวหน้านิกายชีอะห์ มีเพลงแขกเจ้าเซ็นและแขกเชิญเจ้าร่วมอยู่ในพิธี

มติชน

Matchon
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,100

Section: อาทิตยส์ซุซสรค์/อาทิตยส์ซุซสรค์

วันที่: อาทิตย 31 มกราคม 2564

ปีที่: 44

ฉบับที่: 15666

หน้า: 15(กลาง)

Col.Inch: 119.59 Ad Value: 131,549

PRValue (x3): 394,647

คลิป: ชาว-ดำ

คอลัมน์: อาศรมมิวสิก: เสียงอดีตสร้างจินตนาการภาพโบราณ เล่นเพลงอยุธยาที่หน้าวัดพระราม

เพลงคางคาวกิ้งกล้วย เดี่ยวขลุ่ยโดย ธนิสร์ ศรีกลิ่นดี ศิลปินแห่งชาติ เป็นทำนองเพลงเก่า (อยุธยา) ใช้บรรเลงคันทวนกละคร (นอก) เพื่อให้ตัวละครเข้าฉากไปเปลี่ยนเครื่องแต่งตัว ละครนอกแสดงอยู่นอกวัง เล่นโดยใช้ผู้ชายล้วน ส่วนละครใน (วัง) เล่นโดยผู้หญิงล้วน การที่นักดนตรีต้องเล่นคันทวนก็เลือกเพลงสนุกๆ เพื่อสร้างความสนใจให้แก่ผู้ชม โดยนักดนตรีผู้นำวงมีหน้าที่ทำเพลง เมื่อถูกถามว่าเพลงที่เล่นชื่อเพลงอะไร หัวหน้านักดนตรีก็ตอบว่า “ลิงถอกกระดอเลื้อย” อาจตอบเพราะไม่มีชื่อเพลงจริง มุตโตเอา (ข้าฯ ข้าฯ) ตอบด้วยอารมณ์สนุกสนาน เมื่อเพลงเล่นสนุกก็กลายเป็นที่นิยม นักดนตรีที่ชอบก็จำเพลงไปเล่นต่อ จนกลายเป็นเพลงยอดฮิต

ครูบุญยงค์ เกตุคง ศิลปินแห่งชาติ ซึ่งเป็นนักระนาดเอกมือฉกาจ เป็นคนเล่าเรื่องถึงความเป็นมาของชื่อเพลง ต่อมาเมื่อวงฟองน้ำ ซึ่งนำโดยครูบุญยงค์ เกตุคง และอาจารย์บุรุษ แกสตัน ได้บันทึกเสียงตั้งชื่อเพลงว่า “ลิงกับเลื้อย” ดูเหมือนว่าชื่อเพลงจะไม่สุภาพพอ จึงเรียกชื่อเสียใหม่ว่า คางคาวกิ้งกล้วย เป็นเพลงยอดนิยม

เพลงสุดท้าย จีนแจ๊ใจ้อย เดี่ยวซิม โดย ครูเก่ง (นิริ ศรีสว่าง) เป็นเพลงดับจากเรื่องสามก๊ก สมัยรัชกาลที่ 6 ใช้เล่นตอนที่ขงเบ้งทำอุบายขึ้นไปตีซิมบนกำแพงเมือง เพื่อลวงล่อให้ข้าศึกหลงผิด โดยเล่นเพลงจีนซิมเล็กต่อยด้วยเพลงจีนแจ๊ใจ้อย เพลงนี้อยู่ในเพลงออกภาษา (จีน) ด้วย ครูสุนทรียา ณเวียงกาญจน์ นำทำนองใส่เนื้อร้องชื่อเพลงรักปักใจ

ครูสมาน กาญจนะผลิน ได้นำทำนองเพลงจีนแจ๊ใจ้อยมาใส่ ขับร้องโดยลินจง บุนนาคกรินทร์

ซิมกับเพลงจีนแจ๊ใจ้อย เข้ามาพร้อมกับชาวจีนพิทักษ์เด็ก วงเซตสิงโต และจ๊ว โดยเฉพาะพื้นที่ติดทะเล ปากอ่าว ริมแม่น้ำท่าไทย จึงเป็นเขตการค้าของชุมชนชาวจีน ซึ่งจะมีศาลเจ้าและมีสุสานที่ฝั่งศพ ซิมเป็นเครื่องดนตรีที่สามารถพกพาติดตัวได้ง่าย เมื่อมีชุมชนจีนที่ไหนก็จะมีซิมและเพลงจีนแจ๊ใจ้อยอยู่ที่นี่

เพลงโบราณหรือเพลงเก่าเป็นภาพหนึ่ง ไม่มีบทบาทใดๆ ไม่สามารถจินตนาการเป็นภาพได้ ครั้นนำเพลงมาแสดงเป็นเสียงเพื่อปลุกเพลงให้มีชีวิตใหม่อีกครั้ง เสียงเพลงทำให้สัมผัสมิติของความเคลื่อนไหวและมีชีวิต พลังของเพลงจะสร้างมโนภาพให้เกิดขึ้น เพื่อมองย้อนกลับไปในบรรยากาศโบราณ “วัดพระราม” จินตนาการภาพของกรุงศรีอยุธยาตามเสียงที่ได้ยิน เพลงอดีตสร้างสีสันของภาพเมืองโบราณให้มีชีวิต

ศิลปินสีน้ำ ดร.สุชาติ วงษ์ทอง เข้าร่วมสร้างสรรค์ภาพของวัดพระราม ในใจกลางกรุงศรีอยุธยา ทั้งนี้ ได้รับความร่วมมือจากสภาวิจัยแห่งชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอยุธยา และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา